

HELLENURME MAAKÜTTETORUSTIKU PAIGALDAMISE DETAILPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE PROGRAMM

1. Kavandatav tegevus ja taust

Valga maakonnas Palupera vallas Hellenurme külas on kavas paigaldada Hellenurme paisjärve põhja maaküttetorustik, mille ühendustoru läbib ka veekogu ehituskeeluvööndit. Paisjärve põhjas maaküttetorustiku maa-ala suurus on orienteeruvalt 1.5 ha. Detailplaneeringu tellijaks ning maaküttetorustiku omanikuks jääb MTÜ Hellenurme Mõis (reg.nr. 80112150), kes on keskkonnamõju strateegilise hindamise korral arendajaks. KSH on algatanud Palupera Vallavolikogu 20.09.2007.a. otsusega nr. 1-1/33. Detailplaneering hõlmab Palupera vallas Hellenurme Mõisa kinnistut nr. 2056740, Mõisa aia kinnistut nr. 1944340 ja Hellenurme Mõisa pargi kinnistut nr. 2056640.

Hoidmaks ära maaküttetorustiku paigaldamisega ja kasutamisega kaasnevaid võimalikke kahjulikke tagajärgi keskkonnale, tehakse keskkonnamõjude hindamist, mis on ühtlasi vajalik keskkonnakaitseliselt otstarbeka lahenduse saamiseks.

2. KSH osapooled

Korraldaja: Palupera vallavalitsus (kontaktisik vallavanem Terje Korss, tel. 76 79 051; postiaadress: Palupera vallavalitsus, Hellenurme sjk 67514, Valgamaa).

Arendaja: MTÜ Hellenurme Mõis (juhatuse esimees Vambola Sipelgas, tel. 508 7113).

Detailplaneeringu koostaja: OÜ Melotrix Grupp (reg nr 11170952, esindaja Peeter Aunapu).

KSH juhtekspert: Arvo Järvet (postiaadress TÜ geograafia instituut, Vanemuise 46, 51014 TARTU, e-mail: ajarvet@ut.ee). Juhul kui KMH läbiviimise käigus selgub spetsiifilisi uurimist vajavaid probleeme, siis kaasatakse KMH protsessi täiendavalt vastava eriala spetsialiste (eksperte).

Järelevalvaja: Valgamaa Keskkonnateenistus (Kesk 12, 68203 VALGA).

Huvitatud isikud ja organisatsioonid: Osalevad KSH protsessis avaliku menetluse teel. KSH programmi eelnõu saadeti tutvumiseks Sotsiaalministeeriumile, Muinsuskaitseametile, Valga Maavalitsusele, Valgamaa Keskkonnateenistusele, Keskkonnainspeksioonile ja Eesti keskkonnaühenduste kojale. Arvamuse programmi kohta saatis Sotsiaalministeeriumi Rahvatervise osakonna peaspetsialist Ööle Janson. Arvamuses märgib ta, et programmist ei selgu, kas kavandatud tegevusega kaasneb ka risk inimese tervisele ja heaolule. Seepärast teeb ta ette paneku programmi täiendada ning KSH käigus hinnata ka riske inimeste tervisele ja

heaolule. Nimetatud nõue on põhjendamatu, sest nähtavasti arvamuse esitaja ei ole väga põhjalikult kokku puutunud maaküttesüsteemidega. Tegemist on just elanike heaolu ja tervise huvides kavandatava ettevõtmisega – soojavarustussüsteemi ehitamisega, kus kasutatakse alternatiivenergiat. Sellest tulenevalt puudub vajadus täiendavalt hinnata kavandata tegevuse mõju inimeste heaolule ja tervisele.

3. Keskkonnamõjude hindamise eesmärk

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on planeeritava tegevusega seotud tööde kompleksne hindamine, lähtudes rajatise kasutusfunktsioonist, veekogu eripärast, veemajanduslikust ja looduskaitsest väärtusest ning sotsiaalsetest vajadustest. Hindamise tulemusena peab selguma kas on tegemist olulise mõjuga keskkonnale ning kui on, siis selle vältimiseks või leevendamiseks vajalike ettepanekute esitamine meetmete rakendamiseks.

Keskkonnamõjude hindamise objektideks on detailplaneeringuga hõlmatav maa-ala, Hellenurme paisjärv ning paisjärve ehituskeeluvööndit läbiva maaküttetorustiku kõrvale jääv ala. Paisjärve kaladale rajatava maaküttetorustiku mõjuulatus selgitatakse KSH käigus.

Alternatiivsete variantidena saab maaküttetorustiku asukoha valikul vaadelda järgmisi võimalusi: 1) väljaspoole paisjärve ala; 2) torustik paisjärve põhja, kuid ühendustorustik väljaspoole pargi maa-ala 3) 0-variant, millega seoses Hellenurmesse maaküttetorustikku ei rajata.

4. Tööde sisu

Lähtudes keskkonnamõjude hindamise eesmärkidest tehakse selle protsessi käigus järgmised tööd:

- Planeeringuala looduslike tingimuste kirjeldamine.
- Paisjärve veevahetuse intensiivsuse arvutamine hüdrooloogiliselt erinevates tingimustes.
- Veekogu morfoloogiliste muutuste hindamine seoses maaküttetorustiku paigaldamisega.
- Tööde vastavus parima võimaliku tehnoloogia kriteeriumitele.
- Paisjärve ehituskeeluvööndi võimaliku kahjustamise hindamine.
- Mõju Elva jõe Natura 2000 võrgustiku alale.
- Ekspert määrab kavandatava tegevuse sotsiaal-majandusliku mõju, sh. ümbritseval alal elavate inimeste suhtumise projekti teostamisse. Eraldi analüüsitakse inimeste ettepanekuid kavandatavate tööde tegemiseks.
- Ohtliku keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks kavandatud abinõud.
- Ettepanekud keskkonnaseisundi muutuste edaspidiseks hindamiseks, seire ja rakendusuuringute korraldamiseks.
- Ekspert määrab hindamise käigus välja tulla võiva muu olulise keskkonnamõju.

5. Kriteeriumid ja meetodika

Keskkonnamõjude hindamise kriteeriumideks on Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus ja sellega seonduvad aktid ning väljakujunenud seisukohad veekogude ja nende kaldavööndi kasutamise ja kaitse alal, samuti Hellenurme asula sotsiaalsed eesmärgid. Hindamisel kasutatakse varasemaid uurimistöid ja ülevaateid, mis on koostatud Hellenurme paisjärve ja mõisapargi kohta. Keskkonnamõju hindamine tehakse tihedas koostöös tellijaga, planeerijaga, planeeringuala kinnistute omanikega ja teiste asjast huvitatud isikute ja asutustega. Meetodiliselt kasutatakse KMH läbiviimisel mitmeid traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu kvantitatiivne võrdlusanalüüs, eksperthinnang, mõõdistamine, küsitlus ja vaatlus jm.

6. Hindamise läbiviimise ja avalikustamise kava

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viiakse läbi ajavahemikus 01.10.2007–30.11.2007.a sünkroonselt detailplaneeringu koostamise etappidega (avalikustamine ja kooskõlastamine). Juhul kui selgub töö läbiviimist segavaid seniteadmata asjaolusid, võib KSH aruande koostamine toimuda ka pikemal perioodil. Hindamise programm ja aruanne arutatakse läbi avalikel koosolekutel Hellenurmes.

Tabel 1. KSH ajagraafik

Tegevuse etapp	Üldplaneering	KSH
Detailplaneeringu ja KSH algatamine	20.09.2007	20.09.2007
KSH algatamisest teavitamine		26.09.2007
Teade KSH programmi avaliku arutelu kohta		26.09.2007
KSH programmi avalik arutelu		16.10.2007
Planeeringu tööversiooni esitamise orienteeruv aeg	15.11.2007	
Planeeringu ja KSH aruande esitamine avalikuks väljapanekuks	30.11.2007	30.11.2007
KSH aruande avaliku arutelu koosoleku orienteeruv aeg		detsember 2007
KSH aruande esitamine heaks kiitmiseks		detsember 2007
Planeeringu kehtestamise orienteeruv aeg	jaanuar 2008	

Programmi koostaja:

Arvo Järvet

Tartus, 17. oktoobril 2007.a.